

Judikatūras krājums

Lieta C-435/17

*Argo Kalda Mardi talu
pret
Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet (PRIA)*

(Tartu Halduskohus lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Kopējā lauksaimniecības politika – Tiešie maksājumi – Regula (ES) Nr. 1306/2013 – 93. un 94. pants – II pielikums – Savstarpēja atbilstība – Lauksaimniecības un vides apstākļi – Minimālās prasības – Īstenošana dalībvalstī – Pienākums uzturēt “kapu pieminekļus” – Piemērošanas joma

Kopsavilkums – Tiesas (trešā palāta) 2018. gada 7. augusta spriedums

1. *Lauksaimniecība — Kopējā lauksaimniecības politika — Tiešā atbalsta shēmas — Kopīgi noteikumi — Minimālās prasības labiem lauksaimniecības un vides apstākļiem — Pienākums saglabāt ainavas īpašības — Valsts tiesiskais regulējums, kurā ir uzlikts pienākums aizsargāt senkapu akmens krāvumus — Pieļaujamība*

(Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 1306/2013 93. panta 1. punkts, 94. pants un II pielikums; Padomes Regulas Nr. 1782/2003 IV pielikums)

2. *Lauksaimniecība — Kopējā lauksaimniecības politika — Tiešā atbalsta shēmas — Kopīgi noteikumi — Reglamentējošas prasības vadības jomā — Labi lauksaimniecības un vides apstākļi — Pienākums ievērot šīs prasības — Tvērums — Piemērojamība jebkurai lauku saimniecībai*

(Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 1306/2013 72. panta 1. punkta a) apakšpunkts, 91. panta 1. un 2. punkts, 93. panta 1. punkts un 94. pants un Regulas Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta b), c) un e) apakšpunkts)

1. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu 93. panta 1. punkts, 94. pants un II pielikums ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj, ka dalībvalsts kā standartu šajā II pielikumā minēto labu lauksaimniecības un vides apstākļu nodrošināšanai paredz, ka uz lauksaimniecības zemes ir jāsaglabā senkapu akmens krāvumi, kuru pārvietošana rada šāda standarta pārkāpumu un tādējādi – attiecīgajam lauksaimniekam pienākošos maksājumu samazināšanu.

Tāpat kā tas bija paredzēts Regulas Nr. 1782/2003 IV pielikumā, standartā LLVA 7, kurš ir iekļauts Regulas Nr. 1306/2013 II pielikumā un kura galvenais priekšmets ir “Ainava, minimālais apsaimniekošanas līmenis”, šajā ziņā ievērojamo prasību un standartu skaitā ir iekļauta ainavas īpašību saglabāšana. Pēdējās minētās regulas II pielikumā paredzēto ainavas īpašību skaitā ir dzīvzogi, dīķi,

grāvji, rindās, grupās vai atsevišķi augoši koki, laukmales un terases. Tā kā jēdziens “ainavas īpašības” Regulā Nr. 1306/2013 nav definēts, tad, gluži kā to darījusi ģenerālvokāte savu secinājumu 26. punktā, tas ir jāinterpretē, ņemot vērā tā parasto nozīmi, kā arī kontekstu, kādā tas parasti tiek lietots (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2009. gada 16. jūlijs, *Horvath*, C-428/07, EU:C:2009:458, 34. punkts).

Šajā ziņā ir jānorāda, ka jēdziena “ainavas īpašības” ierobežota interpretācija, izslēdzot cilvēka darbības rezultātā radušos elementus, būtu pretrunā dalībvalstīm piešķirtajai rīcības brīvībai, atbilstoši šīs regulas 94. pantam nosakot obligātās prasības attiecībā uz labiem lauksaimniecības un vides apstākļiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2009. gada 16. jūlijs, *Horvath*, C-428/07, EU:C:2009:458, 37. punkts). Šajā ziņā Tiesa ir nospriedusi, ka ainavas īpatnības ir vides fiziskās sastāvdaļas un šo īpašību saglabāšanas prasībām ir jāveicina to kā fizisku sastāvdaļu saglabāšana (spriedums, 2009. gada 16. jūlijs, *Horvath*, C-428/07, EU:C:2009:458, 41. punkts). Senkapu akmens krāvumu saglabāšana palīdz saglabāt dalībvalsts kultūras un vēsturisko mantojumu kā vides fiziskas sastāvdaļas.

(skat. 41. un 43.–47. punktu un rezolutīvās daļas 1) punktu)

2. Regulas Nr. 1306/2013 72. panta 1. punkta a) apakšpunkts, 91. panta 1. un 2. punkts, 93. panta 1. punkts un 94. pants, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1307/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009, 4. panta 1. punkta b), c) un e) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka Regulā Nr. 1306/2013 paredzētie pienākumi saistībā ar labiem lauksaimniecības un vides apstākļiem ir jāievēro visā lauku saimniecībā, nevis tikai lauksaimniecības platībā, par kuru konkrēti ir pieprasīts atbalsts.

Proti, pirmkārt, no šiem noteikumiem izrietošajām prasībām atbilstoši šīs regulas 54. apsvērumam ir jābūt saistītām ar lauksaimniecības darbību vai lauku saimniecības zemi, un tas nozīmē, ka minētie noteikumi ir jāievēro arī tajā zemē, kura vairs netiek izmantota lauksaimniecības ražošanas nolūkos, kā tas ir paredzēts minētās regulas 94. pantā. Otrkārt, ja minēto noteikumu neievērošana tiktu sodīta tikai tad, kad tā skar lauksaimniecības platību, par kuru ir pieprasīts atbalsts, pastāvētu risks, ka lauksaimnieki apietu savstarpējās atbilstības noteikumus. Kā ģenerālvokāte norāda savu secinājumu 58. punktā, šajā ziņā pietiktu ar to, ka lauksaimnieks savā atbalsta pieteikumā noteiktā gadā neiekļautu lauksaimniecības platību, uz kuras atrodas viņa darbībai traucējoša ainavas īpašība, ko viņš varētu pārvietot vai nojaukt, un pēc tam nākamajā gadā iekļautu šo platību savā atbalsta pieteikumā, kā rezultātā viņam netiktu piemērots nekāds administratīvs sods.

(skat. 53.–55. punktu un rezolutīvās daļas 2) punktu)